

SUOMEN EVANKELIS-LUTERILAINEN KIRKKO
EVANGELISK-LUTHERSKA KYRKAN I FINLAND

KIRKKOHALLITUKSEN YLEISKIRJE

Nro 14/2005
29.3.2005

KAPPELINEUVOSTON MALLIOHJESÄÄNTÖ

Kappelineuvoston vanha malliohjesääntö on vuodelta 1976. Sen jälkeen lainsäädäntöä on uudistettu merkittävästi ja mallisääntö on vanhentunut. Kappeliseurakuntajärjestelmä ei ole toistaiseksi eri syistä saanut juurikaan jalansijaa. Viime aikoina sitä kohtaan on kuitenkin herännyt entistä enemmän mielenkiintoa erityisesti seurakuntaliitoshankkeiden suunnittelun yhteydessä. Tämän johdosta kappeliseurakunnan toimintaa varten on laadittu päivitetty malli, jossa on otettu huomioon seurakuntahallintolainsäädännön viimeaikaiset muutokset.

KIRKKOHALLITUS

Matti Halttunen

Mikko Tähkänen

ISSN 0781-9501

Painopaikka: Kirkkohallituksen monistamo

Kappeliseurakunta

Säännöspohja:

Kappeliseurakunnan perustaminen alueellisena yksikkönä tuli mahdolliseksi vuoden 1976 alussa voimaan tulleen laajan seurakuntahallintouudistuksen myötä. Kappeliseurakunnalla pyrittiin turvaamaan seurakunnan eri osa-alueiden tasapuolista hoitamista, paikkakunnan hengellisen elämän vaalimista ja seurakunnallisten perinteiden hoitamista ja kunnioittamista. Kappeliseurakunnan ajateltiin soveltuvan niin seurakunnan alueella kasvavia keskuksia kuin seurakuntaan liitettyjä pieniä seurakuntayksiköitä varten. Kirkkolain uudistamiskomitea puolestaan lausui kappeliseurakunnasta seuraavaa: ”Kappeliseurakunnan muodostamisen tarkoituksena on ollut tehostaa seurakunnallista toimintaa antamalla rajoitetulla seurakunnan alueella asuville seurakunnan jäsenille määrättyä itsenäisyyttä omaa aluetta koskevissa asioissa. – Samaan päämäärään on pyritty seurakuntapiirin perustamisella.” Kappeliseurakunnalle on mahdollista antaa enemmän itsenäisyyttä kuin seurakuntapiirille, joka muutoin voi hoitaa samanlaisia tehtäviä. Tarkoituksena on ollut luoda erilaisia hallinnollisia mahdollisuuksia saman päämäärän toteuttamiseksi erilaisissa tilanteissa tarkoituksenmukaisuusharkinnan pohjalta.

Kappeliseurakunnasta säädetään voimassa olevan kirkkolain (1054/1993) 3 luvun 4 §:n 2 momentissa ja 24 luvun 3 §:n 1 momentissa sekä kirkkojärjestyksen 6 luvun 32b §:n 1 ja 2 momentissa ja 12 luvussa. Viimeksi mainitussa ovat kappeliseurakunnan toiminnan järjestämistä koskevat pääsäännökset.

KL 3:4, 2 mukaan seurakunnasta voidaan jokin alue muodostaa kappeliseurakunnaksi tai seurakuntapiiriksi. Niistä määrätään tarkemmin kirkkojärjestyksessä. Kappeliseurakunta on aina aluepohjainen. Rajat on määriteltävä yksiselitteisen selkeästi käyttäen hyväksi esimerkiksi yhdistetyn seurakunnan rajoja, kaupunginosia tai muita selkeitä määrittäysperusteita. Kielellisellä perusteella kappeliseurakunta ei voida perustaa.

KJ 12:1, 1 nojalla kappeliseurakunnan perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä sen ohjesäännöstä päättää kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto. Yhteiselle kirkkovaltuustolle on varattava mahdollisuus antaa asiasta lausuntonsa. Päätös on alistettava tuomiokapitulin vahvistettavaksi. KJ 12:2 1 nojalla ohjesääntöön on otettava määräykset kappeliseurakunnan nimestä ja rajoista sekä kappelineuvoston kokoonpanosta, tehtävistä ja toiminnasta.

KL 12:1, 2 nojalla kappeliseurakunnassa on sen asioiden hoitamista varten kappelineuvosto, jonka jäsenet kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto valitsee toimikaudekseen kappeliseurakunnan alueella asuvista seurakunnan jäsenistä. Kappeliseurakunnan kappalainen tai muu kappeliseurakunnan pappi on kappelineuvoston jäsen virkansa puolesta. Seurakunnan kirkkoherralla ja kirkkoneuvoston tai seurakuntaneuvoston keskuudestaan valitsemalla jäsenellä on oikeus olla saapuvilla kappelineuvoston kokouksessa ja ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksen tekemiseen (KJ 12:2, 2).

KJ 6:32b §:n mukaan kappelineuvosto valitsee kappelineuvoston kappalaisen, jos sellainen virka on erikseen perustettu. Kappeliseurakunnan seurakuntapastorin virasta ei ole omia säännöksiä, joten sen määrää tuomiokapituli tavanmukaisesti, mutta kappelineuvostoa on kuultava kuten kirkkoneuvostoa, koska kysymys on sen virasta ja viranhaltijasta.

Kappeliseurakunnan papin kuten seurakunnan muunkin papiston työtehtävät on sisällytettävä KJ 6:16:ssa tarkoitettuun työnjakokirjaan. Kirkkoherra on kappeliseurakunnan papin esimies samalla tavalla kuin seurakunnan muunkin hengellisessä työssä olevan henkilöstön osalta.

KJ 12:4, 1 nojalla seurakunnan tai seurakuntayhtymän talousarviossa tulee myöntää kappelineuvoston käytettäväksi varoja kappeliseurakunnassa tapahtuvaa toimintaa varten. Varoja on siten pakko myöntää. Tässä on ero seurakuntapiiriin nähden, jonka talousarviovarat valtuusto voi lakauttaa kokonaankin.

KJ 12:4, 2 nojalla ohjesäännössä voidaan määrätä, että kappelineuvosto päättää seurakunnalle kappeliseurakuntaa varten lahjoitetun tai testamentilla annetun lahjan tai lahjoitusvaroin hankittuun sekä sellaisen omaisuuden sijaan tuleen omaisuuden ja sen tuoton käytöstä. Omistusoikeus on kuitenkin seurakunnalla ja se päättää viime kädessä omistajanhaltijana omaisuudesta. Lahjan tai testamentin ehto on kuitenkin otettava huomioon, jollei KL 15:4:stä muuttuneiden olosuhteiden perusteella muuta johdu.

KL 10:4, 1 nojalla kirkkovaltuusto ei voi siirtää kappelineuvostolle kirkkoneuvoston ratkaisuvaltaa. Kappelineuvoston tehtävät ovat siten ensisijaisesti toimintaa koskevia. Omaa kirkkojärjestykseen perustuvaa päätösvaltaa sillä on lisäksi kappalaisen vaalissa sekä lahjoitusomaisuuden hallinnoinnissa. Kappelineuvosto päättää myös sille uskottujen talousarviomäärärahojen käytöstä ja huolehtii sisäisestä hallinnostaan.

Kirkkoneuvosto ei voi siirtää kappelineuvoston päätöstä ratkaistavakseen KL 10:5 nojalla. Kappelineuvoston päätökseen on kuitenkin mahdollista hakea oikaisuvaatimusta KL 24:3, 1 lkn. nojalla kirkkoneuvostolta ja sen päätöksestä hakea normaalisti muutosta hallinto-oikeudelta. Muutoksenhakutarve lienee harvinainen, koska suurin osa neuvoston päätöksistä koskee valmistelua ja toimeenpanoa. Kappalaisen vaalissa saattaa syntyä tavanomainen muutoksenhakutilanne.

Ohjesääntö:

Kappeliseurakunnan hallinnosta ei kirkkolaissa eikä kirkkojärjestyksessä ole tarkempia säännöksiä. Kappelineuvoston toiminta onkin tarkoitettu järjestää ohjesäännöllä. Kirkkohallitus on antanut edellisen, nyt täysin vanhentuneen mallisäännön vuonna 1976. Tällä mallisäännöllä ohjesääntö päivitetään vastaamaan voimassa olevaa lainsäädäntöä. Mallisääntö on laadittu yksittäistä seurakuntaa varten. Kirkkoneuvosto on vaihdettavissa yhtymäseurakunnassa seurakuntaneuvostoksi. Lisäksi on otettava huomioon, että seurakuntaneuvosto itse myös hyväksyy ohjesäännön ja valitsee kappelineuvoston.

..... kappeliseurakunnan

ohjesääntö

Hyväksytty X:n seurakunnan kirkkovaltuustossa   päivänä   kuuta 20
ja vahvistettu   hiippakunnan tuomiokapitulissa   päivänä
kuuta 20

1 §

X:n seurakunnassa on kappeliseurakunta, jonka alue käsittää [entisen Y:n seurakunnan alueen sellaisena kuin se oli seurakunnan lakatessa 31 päivänä joulukuuta 20 .] / [muu määritelmä:.....]

Kappeliseurakunnan nimi on Y:n kappeliseurakunta.

2 §

[Y:n kappeliseurakunnan kirkkona on Y:n kirkko.]

3 §

[Kappeliseurakunnan hautausmaana on entisen Y:n seurakunnan hautausmaa, johon haudataan ensisijaisesti kappeliseurakunnan jäseniä ja heidän omaisiaan.]

Hautakirjanpidosta huolehtii seurakunnan taloustoimisto.]

4 §

[X:n seurakunnassa on Y:n kappeliseurakuntaa varten kappalaisen/seurakuntapastorin virka, jonka varsinaisena tehtävänä on hoitaa kappeliseurakunnan alueella tapahtuvaa hengellistä toimintaa. Hänen on kuitenkin seurakunnan papiston työnjaon tasoittamiseksi osallistuttava kirkkojärjestyksen 6 luvun 16 §:ssä tarkoitetun työnjakokirjan osoittamalla tavalla koko seurakunnan alueella tapahtuvaan seurakunnalliseen työhön. Työnjakokirjassa määrätään myös kirkkoherran ja muun papiston tehtävistä kappeliseurakunnan alueella.]

Seurakunnan henkilöstö huolehtii myös kappeliseurakunnan alueen työtehtävistä omien johtosääntöjensä, toimenkuviansa ja työsopimustensa sekä esimiesten määräysten mukaisesti.

5 §

Kappelineuvostoon kuuluu virkansa puolesta kappeliseurakunnan kappalainen/seurakuntapastori ja muina jäseninä varsinaista jäsentä ja yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä. Valittujen jäsenten ja varajäsenten tulee asua kappeliseurakunnan alueella ja olla vaalikelpoisia seurakuntavaalissa.

Kappelineuvosto valitsee toimikautensa ensimmäisen [ja kolmannen] vuoden ensimmäisessä kokouksessa keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

6 §

Kappelineuvoston kutsuu koolle puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessa varapuheenjohtaja, joka määrää kokouksen ajan ja paikan. Kappelineuvosto voi myös etukäteen vahvistaa kokousaikansa suunnitelman.

Kappelineuvosto on lisäksi kutsuttava koolle, kun vähintään neljäsosa jäsenistä sitä kirjallisesti pyytää.

7 §

Kutsu toimitetaan jäsenille ja kokouksessa läsnä oloon oikeutetuille viimeistään [kolme] päivää ennen kokousta. Kutsuun on liitettävä luettelo käsiteltävistä asioista.

Jos asia on kiireellinen, kappelineuvosto voi ottaa päättää ottaa sen käsiteltäväksi, vaikka sitä ei ole mainittu kokouskutsussa.

8

Asioiden käsittelystä säädetään tarkemmin kirkkolaissa, kirkkojärjestyksessä sekä hallintolaissa ja laissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta.

Kokouksen sujuvan kulun turvaamiseksi puheenjohtajalla on oikeus yksittäisessä asiassa rajoittaa jäsenten puheenvuorojen pituutta siten, että puheenvuoro voi kestää enintään [ ] minuuttia.

9 §

[Kappelineuvoston kappalainen/seurakuntapastori] / [Kirkkoherra tai hänen määräämänsä seurakunnan viranhaltija] valmistele ja esittelee kappelineuvostossa päätettävästä asiasta kirjallisen selonteon, joka perusteltuine ehdotuksineen päätökseksi on ajoissa ennen kokousta toimitettava kappelineuvoston jäsenille. Jos asian kiireellisyys sitä vaatii, esittelymuistio päätösehdotuksineen voidaan antaa kokouksessa. Vähäisenä pidettävä asia, joka on laadultaan tai merkitykseltään sellainen, ettei se edellytä kirjallista esittelyä, voidaan kuitenkin esitellä suullisesti.

Kappelineuvoston jäsenellä ja kappeliseurakunnan jäsenellä on oikeus tehdä aloitteita neuvoston toimivaltaan kuuluvissa asioissa vastaavasti kuin kirkkoneuvoston jäsenen ja seurakunnan jäsenen aloiteoikeudesta kirkkoneuvostossa säädetään kirkkojärjestyksen 9 luvun 2 §:ssä ja 7 luvun 9 §:n 1 momentissa.

10 §

Kokouksen pöytäkirjaa pitää kappelineuvoston tähän tehtävään valitsema sihteeri, joka voi olla neuvoston jäsen tai seurakunnan viranhaltija.

Pöytäkirjaan merkitään suoritettut äänestykset ja tehdyt päätökset sekä puheenjohtajan määräämät muut käsitellyyn liittyvät seikat.

Pöytäkirjan tarkastaa kaksi kokouksen valitsemaa pöytäkirjantarkastajaa tai, jos kokous niin päättää, kappelineuvosto kokouksessaan. Jos pöytäkirjantarkastaja ja puheenjohtaja eivät ole yksimielisiä pöytäkirjan sisällöstä, kappelineuvosto tarkastaa pöytäkirjan seuraavassa kokouksessa.

Kappelineuvoston puheenjohtaja tai sihteeri todistaa kappelineuvoston pöytäkirjan otteen oikeaksi.

Kappelineuvoston toimituskirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja esittelijä. Jos puheenjohtaja on myös esitellyt asian, toimituskirjan allekirjoittaa toisena sihteeri.

Sihteerin on toimitettava tarkastettu pöytäkirja viipymättä tiedoksi kirkkoneuvostolle.

11 §

Kappelineuvosto päättää

- 1) seurakunnan talousarviossa sille osoitetuista varoista;
- 2) kappeliseurakunnan omalla toiminnalla hankituista varoista; ja
- 3) kirkkojärjestyksen 12 luvun 4 §:ssä tarkoitetun omaisuuden ja sen tuoton käytöstä.

Kappelineuvoston käytettävissä olevista varoista maksettavien laskujen ja muiden menojen hyväksymismenettelystä sekä mitä muuta kappelineuvoston on varojenkäytössään noudatettava, on voimassa, mitä siitä seurakunnan taloussäännössä ja sen nojalla määrätään.

Seurakunnan taloustoimisto huolehtii kappeliseurakunnan rahatoimesta ja kirjanpidosta.

12 §

Kappelineuvoston tehtävänä on

- 1) seurata ja edistää kappeliseurakunnan alueen hengellistä elämää sekä tehdä kirkkoneuvostolle sitä koskevia esityksiä ja aloitteita;
- 2) asettaa tarvittaessa avukseen toimikuntia kappeliseurakunnan toimialaan kuuluvia tehtäviä varten;
- 3) valvoa ja seurata kappeliseurakunnan alueen taloudellisten asioiden hoitamista sekä tehdä kirkkoneuvostolle niitä koskevia esityksiä ja aloitteita;
- 4) tehdä kirkkoneuvostolle vuosittain sen määräämään ajankohtaan mennessä kappeliseurakunnan seuraavan vuoden toimintasuunnitelma- ja talousarvioehdotus;
- 5) vahvistaa seurakunnan talousarviossa kappelineuvostolle myönnettyjen määrärahojen käyttösuunnitelma ja lähettää se tiedoksi kirkkoneuvostolle;
- 6) antaa kirkkoneuvostolle lausunto sen päätettävästä kolehtisuunnitelmasta;
- 7) [valita kappeliseurakunnan kappalainen ja] antaa kirkkoneuvostolle lausunto henkilökuntaa kappeliseurakunnan toimintaa varten osoitettaessa tai valittaessa;]
- 8) valvoa ja hoitaa kappeliseurakunnan kirkkoa ja hautausmaata kirkkoneuvoston antamien ohjeiden mukaisesti;

- 9) valvoa seurakunnan muuta omaisuutta kappeliseurakunnan alueella kirkkoneuvoston antamien ohjeiden mukaisesti;
- 10) .....
- 11) .....
- 12) .....

13 §

Kappelineuvoston on annettava kirkkoneuvostolle vuosittain sen määräämään ajankohtaan mennessä kertomus kappeliseurakunnan edellisen vuoden toiminnasta. Kertomuksesta on soveltuvin osin voimassa, mitä kirkkoneuvoston toimintakertomuksesta säädetään ja määrätään.

14 §

Kappelineuvoston päätökseen haetaan muutosta kirkkoneuvostolle tehtävällä oikaisuvaatimuksella siten kuin kirkkolain 24 luvussa säädetään.

Voimaantulosäännös

Tämä ohjesääntö tulee voimaan tuomiokapitulin vahvistamispäätöstä seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä.

[Tällä ohjesäännöllä kumotaan kirkkovaltuuston   päivänä   kuuta 19 hyväksymä ja   hiippakunnan tuomiokapitulin   päivänä   kuuta 19 vahvistama ohjesääntö.]

Ohjesäännön perusteluja

1 §. Mallisääntö perustuu siihen ensisijaiseen vaihtoehtoon, että kappeliseurakunta muodostetaan seurakuntaan liitetystä, lakkautetusta seurakunnasta. Muukin aluejako on luonnollisesti mahdollinen. Tällöin on mahdollista ja luontevaakin harkita kappeliseurakunnan sijasta alueen toiminnan järjestämistä vaihtoehtoisesti seurakuntapiiriksi piirineuvoston alaisuuteen.

Kappeliseurakuntaa ei voida muodostaa kielellisellä perusteella, vaan se on aina alueperusteinen.

Kappeliseurakunnalla on oltava nimi. Kappeliseurakunta ei kuitenkaan ole itsenäinen juridinen henkilö, vaan seurakunnan toimintayksikkö, jolla tosin on ohjesäännössä tarkemmin määriteltyä päätösvaltaa.

2-3 §. Kappeliseurakunnalle voidaan osoittaa oma kirkko ja hautausmaa, mikä onkin eräs peruskysymyksistä koko kappeliseurakuntajärjestelmässä. Kappeliseurakunta on oma jumalanpalvelusyhteisö ja hautausmaa voidaan osoittaa ensisijaisesti juuri kappeliseurakunnan jäsenille

ja heidän omaisilleen. Hautausmaasta on aiheellista sisällyttää vastaava määräys käyttösuunnitelmaan.

4 §. Kappeliseurakunnalla voi olla oma pappi, kappalainen tai seurakuntapastori. Tämä ei kuitenkaan ole pakollista, vaan papin palvelut voidaan hoitaa seurakunnan papiston työnjakokirjan osoittamalla tavalla.

Jos kappeliseurakunnalla on oma kappalainen, kappelineuvosto myös valitsee hänet kirkkojärjestyksen 6 luvun 32b §:n 1 momentin nojalla. Tästä on otettu lisäksi säännös ohjesääntömallin 12 §:ään. Jos kysymyksessä on seurakuntapastorin eikä kappalaisen virka, tuomiokapituli määrää tähän virkaan seurakuntapastorin saatuaan kirkkoneuvoston lausunnon. Sen pohjaksi kappelineuvoston on annettava oma lausuntonsa, mitä ilman virkaa ei tulisi täyttää.

5 §. Pykälässä määrätään kappelineuvostosta. Kirkkovaltuusto valitsee jäsenet toimikaudekseen. Kappeliseurakunnan pappi on kuitenkin jäsen virkansa puolesta, mutta puheenjohtajaksi hänet on erikseen valittava. Jäsenet ja varajäsenet valitaan kirkkovaltuuston koko toimikaudeksi..

Pykälän 2 momentissa on puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan toimikaudesta kaksi vaihtoehtoa, joko kaksi tai neljä vuotta.

6 – 8 §. Pykälissä on kokousmenettelyä ja asioiden käsittelyä koskevia määräyksiä, jotka vastaavat kirkkoneuvoston ohjesäännön määräyksiä.

9 §. Pykälän 1 momentissa määrätään asioiden valmistelusta ja esittelystä samalla tavalla kuin kirkkoneuvoston osalta. Vaihtoehdot kuvaavat sitä, onko kappeliseurakunnalla oma pappi vaiko ei. Mallisäännössä on lähdetty siitä, että jos omaa pappia ei ole, kirkkoherra tai hänen määräämänsä seurakunnan viranhaltija valmistelee ja esittelee asiat. Lähtökohtana on, että kappeliseurakunta tukee nimenomaan alueen hengellistä elämää.

Pykälän 2 momentissa määrätään kappelineuvoston ja kappeliseurakunnan jäsenen aloiteoikeudesta samalla tavalla kuin kirkkoneuvoston ja seurakunnan jäsenen osalta säädetään kirkkojärjestyksessä. Tähän riittää viittaussäännös.

10 §. Pykälä vastaa kirkkoneuvoston ohjesäännön vastaavaa määräystä pöytäkirjasta, otteesta ja toimituskirjasta.

11 §. Pykälän 1 momentissa määrätään kappelineuvoston varainkäyttöä koskevasta päätösvallasta.

Pykälän 2 momentissa viitataan seurakunnan yleiseen menettelyyn laskujen hyväksymisessä ja muussa varainkäytössä. Nämä määräykset sisältyvät kirkkoneuvoston päätöksiin ja kirkkovaltuuston hyväksymään seurakunnan taloussääntöön.

Pykälän 3 momentissa lähdetään siitä, että kappeliseurakunnalla ei ole omaa rahoitusta eikä kirjanpitoa, vaan ne hoidetaan taloustoimistossa. Päätösvalta varainkäytössä sen sijaan on edellä sanotulla perusteella kappeliseurakunnalla.

12 §. Pykälässä kuvataan esimerkinomaisesti kappelineuvoston tehtäviä. Vaikka kappeliseurakunta onkin nimenomaan alueen hengellistä työtä varten, on pakollisista hallinnollisista ja taloudellisista asioista kuitenkin oltava pykälässä määräyksiä.

Kirkkovaltuusto ja kirkkoneuvosto eivät voi delegoida omaa ratkaisuvalltaansa kappelineuvostolle. Tämä osoittaa kappeliseurakunnan ja kappelineuvoston toiminnallista ja hengellistä luonnetta, johon luonnollisesti voi kuulua kirkkoneuvostoa avustava ja täydentävä tehtävä kappeliseurakunnan alueen asioiden hoidossa. Malli on hahmoteltu tältä pohjalta.

Sanotusta syystä kappelineuvosto ei voi määrätä kappeliseurakunnan ns. vapaista kolehdeista, vaan se on tehtävä yhteistoiminnassa kirkkoneuvoston kanssa siten, että kappelineuvosto antaa lausunnon. Jos kirkkoneuvosto ja kirkkoherra ovat kolehdeista eri mieltä, asia on saatettava tuomiokapitulin ratkaistavaksi kirkkojärjestyksen 9 luvun 7 §:n nojalla.

Virantäytön osalta pykälässä todetaan, että kappelineuvosto valitsee itse kappalaisensa. Muun henkilökunnan osalta kappelineuvosto antaisi vain lausunnon, kun kirkkoneuvosto palkkaisi virka- tai työsopimussuhteista henkilökuntaa sen tarpeisiin. Toisaalta kirkkoneuvoston on asiaa valmistellessaan tämä lausunto pyydettävä.

13 §. Pykälässä määrätään kappeliseurakunnan toimintakertomuksen laatimista ja antamisesta kirkkoneuvostolle soveltuvin osin samojen perusteiden mukaan kuin kirkkoneuvosto antaa oman kertomuksensa koko seurakunnan toiminnasta kirkkovaltuustolle.

14 §. Pykälässä on kappelineuvoston päätöksestä tehtävästä oikaisuvaatimusmenettelystä viittaussäännös kirkkolain 24 lukuun.

Voimaantulosäännös. Voimaantulosäännöksessä on vaihtoehdot sekä ohjesäännön muuttamista että uuden ohjesäännön hyväksymistä varten.